

afine družbe, skupno čez 200 oseb po številu je med sv. našo pristopilo k mizi Gospodovi. Marsikateremu so blestele solze v očeh, ko je videl cvet šentpeterske mladine, tako nustrašeno, hoče pokazati ljubezen do svoje nebeške Varuhinje. Mi pa, ki smo Vas občudovali, Vam ključemo: Le tako naprej, z Vami je Bog!

Dopisi.

St. Peter pri Mariboru. Pri nas je dne 14. t. m. umrla doleč znana in čislana Crnkova Zefa. Vzglad marljivosti, delavnosti in skrbnosti z mladimi nog, ljubiteljica lepega petja, dobrotnica ubogih, si je dobila ljubezen in spoštovanje vseh. Njena bogoljubnost in velikodušne žrtve za cerkev pa so ji zagotovile večno plačilo pri Bogu. Naj blaga dobrotnica cerkve in ubogih v miru počiva!

Sv. Barbara pri Mariboru. V preteklem barbarskem tednu smo imeli sv. misijon, katerega so vodili očetje kapucini iz Ptuja prav vzorno. Ljudstvo je dobro obiskovalo cerkev in mizo Gospodovo. Seveda ni bil sv. misijon prav raznim našim naprednim čitateljem »Domovine« in »Kmetškega lista«. Želeli bi še en politični misijon v obliki shoda naše stranke. — Naši fantje so se čvrsto oprijeli lepe arlovške organizacije in se pripravljajo na gradnjo novega, zares prepotrebne družbenega doma, s katerim bo prišlo novo življenje v našo župnijo, zlasti za našo mladino. Upamo, da bodo vsi naši poštteni farani žrtvovali po svojih močeh za dom, ki naj bo za izobrazbo in veselje celi župnije.

Polenšak pri Ptuj. Ze dolgo časa ni nič glasilo iz našega lepega hribočka. Zato danes par novic in besed. V oktobru se je na slovesen način blagoslovil novi veliki križ na pokopališču. Podoba Križanega je izdelal podobar g. Ivan Sojč v Mariboru. Je to pravo umetniško delo in g. Sojča le priporočam. — Tudi ženinov in nevest smo imeli letošnjo jesen več kot druga leta. Veseli gostje so se ob teh prilikah spomnili tudi še na naše nove zvonove ter so nabrali na gostiji: Krojč-Stebih 300 kron, Filuža-Vojšk 400 kron, Kukovec-Zuran 260 kron in Petek-Janžekovič 400 kron. Vsem derovcem Bog plači, novoporočencem pa obilo blagoslova iz nebes! — Pri nas še vedno miho prosijo za nove tovariše od vojne nam preostali zvon. Vsaj zdaj o Božiču in ob novem letu se odvažite svojih obljub in darujte svoje prispevke, da Vam bodo o Veliki noči za gotovo že novi zvonovi zapeli: novo življenje, veselo Aleluja! Polenšani, zavedajmo se vedno, da obljuba — dolg čaka!

Sv. Urban pri Ptuj. V nedeljo, dne 6. t. m., so nam učenci tukajšnje osnovne šole priredili pod vodstvom genadučiteljeve lepo uspel Miklavžev večer. Na sporedu so bile razne deklamacije, petje ter igrice »Miklavž«, v kateri je posebno parkelj s svojim nastopom vzbujal mnogo smeha. — Poštni urad je vendar enkrat prestavljen v sredino fare, k cerkvi, česar smo si gotovo že vsi želeli, tako da lahko vsakdo svoja opravila opravi na pošti takorekoč mimogrede, dočim smo dosedaj morali hoditi v precej oddaljeni Janževski vrh. — Tukajšnji vinogradniki imajo v klehah še precej vina, a kupcev ni, čeprav nekateri producenti radi pomanjkanja denarja ponujajo vino po sramotno nizki ceni.

Ljutomer. Okrajna posojilnica v Ljutomeru naznanja cenjenemu občinstvu, da bo radi sklepanja računov za leto 1925 v tem letu zadnji uradni dan za stranke v torek, dne 22. t. m. Od tega dne naprej do novega leta se za stranke ne uraduje. Po novem letu je prvi uradni dan dne 5. januarja 1926, od katerega dne se zopet po navadi uraduje. — Načelstvo.

Izvoz vina v Avstrijo.

Ker delajo carinske in finančne oblasti našim vinogradnikom na državni meji pri izvozu vina v Avstrijo nepotrebne sitnosti, so narodni poslanci dr. Hohnjec, Fr. Zebot, Ivan Vesenjaj, Andrej Bedjanič in tovariši izročili dne 3. decembra gg. ministru trgovine in industrije, ministru financ, ministru za kmetijstvo in pomočniku generalnega direktorja carine naslednjo

spomenico:

»Prekinitev gospodarskih odnošajev med slovenskim ozemljem in nemškimi alpskim svetom avstrijske republike je posebno neugodno vplivala na naše vinogradništvo. Zato so si ravno vinogradniki želeli upravičeno urejenih in rednih odnošajev ter otvoritev in dostop k svojim starim vinskiim trgovim.

Carinski in finančni nastavljeni onemogočujejo izvoz. Dne 16. septembra 1925 je res vstopila v veljevo trgovinska pogodba z avstrijsko republiko. Na podlagi te imajo naši vinogradniki možnost izvoziti iz našega ozemlja letno 80.000 hl v Avstrijo po znižani avstrijski uvoznici tarifi. Toda carinska praksa naših znanov in carinski predpisi v celoti naravnost onemogočujejo in do neskončnosti otežujejo naš izvoz. Dočim avstrijske obmejne oblasti in to politične, carinske, finančne in železniške, grede pri uvozu naših vin v Avstrijo našim prodajalcem in avstrijskim nakupovalcem na roko, delajo politični, carinski in finančni organi naše države nerazumljive zapreke. Z izgovori in šikanami, ki baje odgovarjajo predpisom, ki naši organi naravnost onemogočujejo izvoz vina iz Slovenije.

Nepotrebne šikane. — Prazni izgovori.

Pinančna kontrola in upravni carinarnic v Mariboru, v Gornji Kungoti, St. Lju, Gornjem Čmureku in v Gornji Radgoni se izgovarjajo, da še do sedaj niso dobili ne od ministrstva, ne od svojih predstojništev prav nobenih novih navodil, tako naj postopajo pri izvozu vina v Avstrijo. Štari predpisi pa so takšni, da je treba za vsako količino

vina, da se sestane posebna komisija. To mora plačati vinogradnik, kar stane ogromno denarja, povrh še komisije po več dni ni mogoče dobiti na lice mesta.

Iz Avstrije pride kupec s pravilnim dovoljenjem avstrijske vlade, da sme po znižani carini uvoziti iz našega ozemlja vino, toda pri nas mora po več dni z vozovi ali z avtomobili čakati na finančno carinsko komisijo, katere ni od nikoder. Avstrijski kupci se vračajo v mnogih slučajih po dolgem čakanju brez vina v Avstrijo. Tako se sliši vedno bolj pogosto glas: »Imejte Vi tam v Vaši Jugoslaviji svoje vino sam! Mi bi ga sicer radi imeli, a Vaše obmejne carinske in finančne oblasti nam vinskiim kupcem delajo takšne sitnosti, da moramo radi šikan opustiti vsak nakup vina.«

Cemu nepotrebna natančnost, šikane in stroški?

Opozarjamo, da je postopanje glede uvoženega vina v avstrijski republiki veliko bolj enostavno in hitrejša, zato tudi cenejša. Obmejni finančni organ pregleda tovor, kasira uvozno carino in druge administrativne pristojbine in zadeva je rešena. Nasprotno pa naša uprava od vina nima pobirati nobene carine in bi morala naš izvoz pospeševati. To se z zahtevo, da mora komisija izvršiti pregled, gotovo ne doseže. Izvršili bi pregled in registriranje (popis) lahko člani finančne kontrole, ki so postavljene na meji ob vsaki naši carinski poti.

Zelo zamudno in otežljivo je tudi, da mora prodajalec za izvoz vina vložiti posebno prošnjo za označeni komisijonelni pregled osem dni poprej, predno se vino naklada. Zadostovala naj bi navedena prijava pri obmejni carinarnici, ali pri finančni kontroli, kakor je to pri naših sosedih.

Visoki potni računi. — Slabe posledice.

Popolnoma odveč je, da se mora po 10 do 30 km daleč peljati upravnik glavne carinarnice iz Maribora, da prisostvuje nakladanju vina. Stranka mora temu gospodu plačati voz, dnevnice in še druge izdatke. Izdatki v posameznih slučajih presegajo 1000 dinarjev; tako se onemogoči naš izvoz in vse ugodnosti, katerih bi naj bili deležni vinogradniki po citirani trgovinski pogodbi, padejo popolnoma v vodo. Vsak izvoz vina bo popolnoma prenehal in kriza bo vedno večja.

Zato opozarjamo Vas, gospod minister, na označene nedostatke in prosimo ter zahtevamo:

1. Da se poenostavi postopanje carinskih organov pri izvozu našega vina v Avstrijo.

2. Da se posebej odpravi dolžnost komisijonelnega pregleda po glavnem upravniku, ker je to zamudno in predrago.

3. Da se znižajo manipulacijski stroški pri naših carinarnah pri kontroli za izvoz vina na najmanjšo mero.

Primite, gospod minister, izraz našega osobitega spoštovanja!

Beograd, dne 2. novembra 1925.

Dr. Josip Hohnjec, Franjo Zebot, Ivan Vesenjaj, Andrej Bedjanič

Pomočnik generalnega direktorja carine je našim poslancem dne 3. decembra osebno izjavil, da bodo carinarnice na meji še te dni dobile natančna navodila. Postopati morajo tako, da se izvoz vina v bodoče ne bo otežilo.

Vinogradnike pozivamo, da se pritožbe glede postopanja carinskih in finančnih organov na meji s podatki vred takoj pošljejo Jugoslovanskemu klubu v Beograd.

Gospodarske vesti.

Priglasitev zasebnih žrebcev k licencovanju. Lastniki žrebcev, ki nameravajo v prihodnji plemenitni dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, morajo prijaviti te žrebce najpozneje do dne 1. januarja 1926 pri onem srezkem poglavaru (mestnem magistratu), v čigar okolišju je žrebec postavljen. Pri razglasitvi žrebca, ki se izvrši pisмено ali usmeno, se mora ob enem naznaniti: a) ime, priimek, bivališče in občina žrebčevega lastnika; b) pesmo in rod, starost in barvo, kakor tudi kraj, v katerem stoji žrebec. Opozarjamo, da se za žrebce toplokrvni pasem pod štirimi leti in za mrzlokrvne žrebce pod tremi leti splošno ne daje dopustilo za spuščanje. Svoječasno bomo razglasili, kje in kdaj bo pregledovala komisija priglase žrebce in dajala dopustila (licenco). Pripominjamo, da je razpisani rok 1. januarja 1926 skrajni rok; na poznejše došle prijave se ne bo moglo ozirati.

Za pocenitev cepljenja svinj proti rubežici. Kmetijska anketa, ki se je vršila začetkom tekočega leta v vinarški šoli v Mariboru, je sprejela obširno resolucijo, ki vsebuje glavne smernice za bodoče delo na polju pospeševanja vseh kmetijskih panog v mariborski oblasti. V odstavku, ki govori o pospeševanju praščijereje, zahteva resolucija med drugim obvezno cepljenje svinj proti rubežici in primerno pocenitev tega cepljenja. Prisilno cepljenje vseh svinj proti rubežici bi sigurno močno omeljilo razširjanje te naši svinjereji tako nevarne bolezni. Vendar zaenkrat ni za konite podlage takemu ukrepu. Za pocenitev zaščitnega cepljenja skrbi država s tem, da prispeva k nabavnim stroškom cepiva 40%. Deluje se sedaj na tem, da bi se po možnosti ta prispevek še povečal. Z naredbo ministrstva za kmetijstvo se določajo veterinarjem pristojbine za cepljenje živali, je nadalje dana možnost, da se s skupno organizacijo cepljenja po občinah, zadrugah itd. znižajo stroški za posamezno žival. Posebno razveselivo je, da prispevajo k stroškom cepljenja tudi nekatere samoppravne edinice. Tako je vse hvale vredno postopanje okrajnih zastopov v Ptuj in v Konjicah, ki sta se iz lastne vzpodbude odločila plačati veterinarjem, ki cepijo v njihovem področju, še ostalih 60% stroškov za cepivo.

Občni zbor podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva za Maribor in okolico se vrši v nedeljo, dne 20.

t. m., ob 9. uri dopoldne na drž. srednji vinarški in sadjarski šoli. Člani podružnice, pa tudi drugi zanimanci se vabijo k čim obilnejši udeležbi. — Odbor.

Kmetijsko-nadaljevalna šola v St. Lju pri Velenju. Da bi se pridnim in poštvovalnim fantom nudilo primerne strokovne izobrazbe, se je pred kratkim otvorila v St. Lju kmetijsko-nadaljevalna šola, katero poleg domačih fantov obiskujejo tudi fantje iz sosednje župnije Gornje Ponikve. Vodstvo kmetijske šole je poverjeno tamkajšnjemu šolskemu upravitelju g. Stanku Gradišniku, ki se je največ prizadeval in trudil, da se je kmetijsko-nadaljevalna šola v St. Lju ustanovila. Poleg tega podučuje o zadrugstvu in gospodarstvu ondotni č. g. župnik Fr. Schreiner, znani zadrugni strokovnjak in šolski upravitelj iz Gornje Ponikve g. Ivan Theuerschuh, zato je upati, da bo ta za kmetiče fante prekoristna šola vzorno uspevala in ob koncu šolskega leta žela mnogo uspehov. Pohvalno je treba omeniti, da se ondotni krajni šolski svet, kakor tudi krajni šolski svet iz Gornje Ponikve močno prizadevata, da čim boljje ustrezata potrebam novoustanovljene šole.

Iz laškega okraja. Gospodarski dobrotit našega kmetijstva je navezan pred vsem na izvoz živine, kakor tudi na cene iste in na les. Zalibog, da je tem dvem vrstam izdelkov letošnje leto zelo občutno padla cena. Prvovrstni voli so padli v ceni od 13—14 din. žive teže na 8—9 din. in to v času enega leta. Na nakladalni postaji Laško se je letos nakladalo sledeče: januarja za Italijo 1 vagon, marca 1 vagon, aprila 2, junija 5, septembra 5, oktobra 2 vagona, skupaj za Italijo 16 vagonov. Za Avstrijo pa sledeče: junija 3 vagona, julija 2 vagona, avgusta 10, septembra 9, oktobra 4, novembra 4 in soboto 12. decembra 1 vagon. Skupaj v Avstrijo 33 vagonov. Za Ljubljano, kar se je menda izvozilo preko mej države, se je naložilo julija 2 in avgusta 2 vagona, v Zagreb novembra 1 vagon, skupaj se je torej v Laškem naložilo letos 54 vagonov živine, katere je šla večinoma preko mej naše države, kar pomeni za naše razmere v primeri s prejšnjimi leti zelo malo, vendar je to skoro edini dohodek v denarju za našega kmeta. Najživejša kupčija je bila meseca avgusta in septembra, to je Jernejev in Matevžev sejem, ko so se bile cene nekoliko dvignile. Kakor so res cene nizke, vendar moramo storiti vse, da se naša živinoreja povzdigne. Kmetijska podružnica hoče na spomlad s pomočjo podpore katero je prejela od okrajnega zastopa, prirediti premovanje bikov in merjascev. Gospodari se že sedaj opozarjajo na to. V letu 1927 bo premovanje krav in telic. Zavedajmo se, da le močno razvita živinoreja zamore rešiti našega kmeta v teh težkih časih.

Mariborski trg dne 12. decembra 1925. Na trgu je bilo samo 58 slaninarjev, 2 s krompirjem in zelenjavo in 2 s sadjem naložena voza in tudi sploh je bil trg slabo preskrbljen. Slaninarji so prodajali meso po 20—30 din., slanino pa po 24—28 din. (na debelo po 19—20 din.) in drob po 15—20 din. 1 kg. Domači mesarji so se držali tudi to pot nizkih cen in sicer so prodajali govedino po 10—12 din., nekateri pa po 15—17.50 din., teletino po 12.50 do 20 din., svinjino po 18 do 22.50 din. Cene drugim vrstam mesa so bile navadne, cene klobasam so pa še vedno tako visoke, kakor do sedaj, kar je pa pripisovati edino le klobasarjem, kateri pod nobenim pogojem nečejo znižati cen. Umešno bi bilo, da bi se ti-le k temu prisilili. — Perutnine je bilo okoli 600 komadov. Cene so bile kokošem 30—60 din., racam in gossem 60—100 D in puranom 60 do 150 din. komad. Domačih zajcev ni bilo. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice: Krompirja in zelenjave je bilo samo 5 vozov. Cene so bile krompirju 4—5 din. mernik (7½ kg), ali 1.50 do 2 din. kg. solati, katere je redka postala, 2—4 din. kg, glavniati pa 1.50 do 2 din. komad; čebuli 1.50 do 5 din., česnu 4 do 10 din. venec, kislemu zelju 3 do 3.50 din., kisli repi 2 din., maslu 46 do 48 din., kuhanemu maslu 50 do 60 din. kg, zeljnatim glavam 1 do 5 din. komad, ovčjemu siru 22 din., trapistovskemu siru 27 din. kg; mleku 2.50 do 3.50 din., smetani 12 do 14 din., oljčnemu olju 38 do 50 din., bučnemu olju 28 do 34 d.n. liter; sirčku 1 do 8 din. hlebeček, karfiolu 2 do 10 din. komad, jajcem 2 do 2.50 din. komad, kostanju (kateri gre že proti koncu) 6 do 8 din. kg, pečenemu kostanju 6 do 7 din. liter, jabolkom in hruškam, katerih so kmetje pripeljali 15 vozov na trg, je bila cena 4 do 12 din. kg, pomerančam 1.50 do 3 din., limonam 0.75 do 1.50 din. komad, kokosovim orehom 15 din. komad. Cvetlic je bilo to pot zelo malo na trgu. Prodajale so se po 1 do 8, oziroma z lonci vred po 15 do 75 din. komad. Tudi palme in palmice so bile videti na trgu, ki so se prodajale po 10 din. komad. Za te rastline se tukajšnje ljudstvo zelo zanima, kajti celo kmetice so jih to pot kupile in nesle domov. — Lončena in lesena roba: Prav malo je bilo te in one robe na trgu. Cene so bile od 1 do 75 din. za komad, tedaj tiste, kakor pretečni teden, zato ker je opoldan mraz pojenjal in so kmetje neprodano robo radi nosili nazaj. Koruzna slama se je prodajala po 25—32 din. vreča. — Seno in slama: V sredo, dne 9. decembra, je bil samo 1 voz, v soboto, dne 12. t. m., pa so bili 3 vozovi sena in 2 vozova slame na trgu. Cene so bile senu 75—80 din., slami pa 50—55 din. za 100 kg.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 11. t. m. se je pripeljalo 53 svinj in 1 ovca. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 100 do 120 din., 7—9 tednov 150—200 din., 3—4 mesece 250—300 din., 5—7 tednov 350—450 din., 8—10 mesecev 520—650 din., 1 leto 1400—1650 din., 1 kg žive teže 11.50—12.50 din., 1 kg mrtve teže 15—18 din. Ovca 150 din. Prodalo se je 30 komadov.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 55 do 56 D, avstrijski šiling 8 d.n., italijanska lira 2.25—2.29 din., nemška marka 13.30—13.40 din., francoski frank 2—2.05 din., čehoslovaška krona 1.66—1.68 din., švicarski frank 10.80—10.90 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 9.20 centimov.